

## 2.

# Laki

## oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*muutetaan* oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (689/1997) 1 luvun 6 a §:n 2 momentti ja 9 §:n 1 momentti, 3 luvun 9 §:n 1 momentti ja 10 §:n 2 momentti, 5 a luvun 1 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta ja 2 momentti sekä 2 §:n 1 ja 3 momentti sekä 8 luvun 11 §:n 1 ~~ja 2 momentti~~ sekä 12 §,

sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 6 a §:n 2 momentti laissa 670/2014, 3 luvun 9 §:n 1 momentti laissa 455/2011, 3 luvun 10 §:n 2 momentti, 5 a luvun 1 §:n 2 momentti ja 2 §:n 3 momentti laissa 243/2006, 5 a luvun 1 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta laissa 455/2011, 5 a luvun 2 §:n 1 momentti sekä 8 luvun 11 §:n 1 momentti ja 12 § laissa 423/2018 ~~ja 8 luvun 11 §:n 2 momentti laissa 894/2001~~, sekä

*lisätään* 1 luvun 14 §:ään siitä lailla 733/2015 kumotun 2 momentin tilalle uusi 2 momentti, 5 luvun 3 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 589/2019, uusi 6 a kohta, 5 luvun 8 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 243/2006 ja 612/2011, uusi 4 momentti sekä 5 a luvun 8 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 243/2006, uusi 3 momentti seuraavasti:

### 1 luku

## Syyteoikeudesta ja syyteharkinnasta

### 6 a §

Päätös syyttämättä jättämisestä on perusteltava. Perusteluista on ilmettävä asian laadun ja laajuuden edellyttämällä tavalla ~~ne-seikat ja todisteet sekä~~ näytön arviointi ja oikeudellinen päättely, joihin päätös perustuu.

### 9 §

Päätös syyttämättä jättämisestä on tehtävä ja annettava tiedoksi syyttämättä jätetylle ja asianomistajalle niin hyvissä ajoin, että asianomistajalle jää riittävästi aikaa 14 §:ssä tarkoitetun syytteen valmisteluun ja nostamiseen. Tiedoksianto on toimitettava postitse tai noudattaen oikeudenkäymiskaaren 11 lukua. Jos rikoksella on hyvin suuri määrä asianomistajia, päätös voidaan antaa heille tiedoksi yleistiedoksiannolla noudattaen hallintolain (434/2003) 62 §:ää.

### 14 §

Edellä 1 momentissa säädettyä sovelletaan myös esitutkintaviranomaisen päätökseen olla kirjaamatta rikosilmoitusta.

### 3 luku

#### **Yksityisoikeudellisesta vaatimuksesta**

##### 9 §

Asianomistajan pyynnöstä syyttäjän on vireille panemansa syyteasian yhteydessä ajettava rikokseen perustuvaa asianomistajan yksityisoikeudellista vaatimusta rikosasian vastaajaa vastaan, jos se voi tapahtua ilman olennaista haittaa eikä vaatimus ole ilmeisen perusteeton. Syyttäjä voi tehdä ratkaisun yksityisoikeudellisen vaatimuksen ajamisesta jo esitutinnan aikana. Jos syyttäjä ei ota ajaakseen asianomistajan yksityisoikeudellista vaatimusta, hänen on ilmoitettava siitä asianomistajalle noudattaen 1 luvun 9 §:n 1 momenttia.

---

##### 10 §

Tuomioistuin voi myös puhelinta tai muuta soveltuvaa tiedonvälitystapaa käyttäen kehottaa asianomistajaa ja muuta, jolla on oikeus esittää asiassa yksityisoikeudellinen vaatimus, ilmoittamaan vaatimuksensa ja sen perusteet määräajassa tuomioistuimelle. Jos kehotuksen kohteena olevia henkilöitä on hyvin suuri määrä, voidaan se antaa heille tiedoksi yleistiedoksiannolla noudattaen hallintolain 62 §:ää. Tällöin ei sovelleta, mitä tämän pykälän 1 momentissa säädetään vaatimuksen tutkimatta jättämisestä. Vaatimus ja sen perusteet saadaan tuomioistuimen pyynnöstä toimittaa tuomioistuimelle puhelinta tai muuta soveltuvaa tiedonvälitystapaa käyttäen. Jos suullisesti toimitettu vaatimus tai sen perusteet ovat epäselviä, tuomioistuin voi vaatia niiden vahvistamista kirjallisena.

---

### 5 luku

#### **Syytteen vireillepanosta**

##### 3 §

Haastehakemuksessa on ilmoitettava:

---

6 a) syyttäjän perusteltu näkemys asian soveltumisesta käsiteltäväksi pääkäsittelyä toimittamatta tai vastaajan poissaolosta huolimatta sekä esitys rangaistuksen lajista ja enimmäismäärästä;

---

##### 8 §

Haastemies voi erityisestä syystä toimittaa haastamisen ilmoittamalla suullisesti haasteesta 9 §:n 1 momentissa tarkoitetut seikat sekä muutoin noudattaen tämän pykälän 3 momenttia muun aineiston toimittamisesta. Edellytyksenä on lisäksi, että tämä on soveliaista asiakirjojen laajuuteen ja laatuun nähden ja että vastaanottaja epäilyksettä saa tiedon asiakirjoista ja ymmärtää tiedoksiannon merkityksen.

## 5 a luku

### Asian ratkaiseminen pääkäsittelyä toimittamatta

#### 1 §

Asia voidaan ratkaista pääkäsittelyä toimittamatta (*kirjallinen menettely*), jos:

1) mistään syyttäjän syytteessä tarkoitettusta yksittäisestä rikoksesta ei syytteessä mainittujen seikkojen vallitessa tehtynä ole säädetty ankarampaa rangaistusta kuin sakko tai vankeutta enintään neljä vuotta;

2) vastaaja on tunnustanut syyttäjän syytteessä kuvatun teon ja ilmoittanut aikovansa suostua asian käsittelemiseen kirjallisessa menettelyssä eikä ole määräajassa ilmoittanut vaativansa pääkäsittelyn toimittamista asiassa;

Kirjallisessa menettelyssä rangaistukseksi ei voida tuomita ankarampaa rangaistusta kuin yksi vuosi vankeutta.

#### 2 §

Jos esitutinnan perusteella tai muutoin on aihetta olettaa, että edellytykset kirjalliseen menettelyyn ovat olemassa, vastaajaa kehoitetaan haasteen, haastehakemuksen ja 3 luvun 10 §:ssä tarkoitetun vaatimuksen tiedoksiannon yhteydessä ilmoittamaan 14 päivän kuluessa tiedoksiannosta kirjallisesti käräjäoikeudelle, vaatiiko hän pääkäsittelyn toimittamista asiassa. Vastaajalle on samalla annettava tieto syyttäjän esittämästä rangaistuksen lajista ja enimmäismäärästä. Vastaajalle on myös annettava tieto pääkäsittelyn toimittamista koskevan vaatimuksen merkityksestä asian käsittelyssä.

Jos vastaaja ei toimita määräajassa käräjäoikeudelle 1 momentissa tarkoitettua vaatimusta ja muut 1 §:ssä säädetty edellytykset asian ratkaisemiseen kirjallisessa menettelyssä ovat olemassa, asiassa ei järjestetä pääkäsittelyä, ja asia ratkaistaan viipymättä kirjallisessa menettelyssä, jollei ole syytä siirtää asiaa pääkäsittelyyn. Asia tulee käsitellä mahdollisimman tarkoituksenmukaisessa menettelyssä.

#### 8 §

Jos vastaaja on tuomittu pääkäsittelyä toimittamatta rangaistukseen, mutta hän ei ole laillisen esteen vuoksi voinut määräajassa pyytää pääkäsittelyn toimittamista, vastaajalla on oikeus saattaa asia käsiteltäväksi uudelleen ilmoittamalla siitä käräjäoikeudelle 30 päivän kuluessa esteen lakkaamisesta ja viimeistään vuoden kuluessa siitä päivästä, jona määräaika päättyi. Jos vastaaja ei näytä toteen laillista estettä, Jos laillista estettä ei todeta, asiaa ei oteta tutkittavaksi.

## 8 luku

### Asianosaisista

#### 11 §

Sen estämättä, mitä 3 §:ssä säädetään, asia voidaan tutkia ja ratkaista vastaajan poissaolosta huolimatta, jos hänen läsnäolonsa asian selvittämiseksi ei ole tarpeen ja hänet on sellaisella uhalla kutsuttu tuomioistuimeen. Tällöin voidaan tuomita rikesakko, sakkorangaistus tai enintään yhden vuoden vankeusrangaistus ja enintään 10 000 euron suuruinen

menettämisseuraamus. Asia tulee käsitellä mahdollisimman tarkoituksenmukaisessa menettelyssä.

~~Jos vastaaja on tuomittu 1 momentin nojalla rangaistukseen tai menettämisseuraamukseen, mutta hänellä on ollut laillinen este, jota hän ei ole voinut ajoissa ilmoittaa, vastaajalla on oikeus saattaa asia käsiteltäväksi uudelleen ilmoittamalla siitä tuomioistuimelle 30 päivän kuluessa siitä, kun hän on todisteellisesti saanut tiedon tuomitusta rangaistuksesta tai menettämisseuraamuksesta. Jos laillista estettä ei todeta, asiaa ei oteta tutkittavaksi.~~

## 12 §

Tutkittaessa ja ratkaistaessa asia vastaajan poissaolosta huolimatta voidaan ottaa vastaan sellaista todistelua, joka on nimetty haastehakemuksessa tai joka muutoin on hyvissä ajoin ennen asian käsittelyä saatettu vastaajan tietoon ~~ja hänelle on varattu tilaisuus lausua siitä.~~

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

#### 4.

### Laki

#### oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain (370/2007)  
8 §:n 1 momentin 2 kohta seuraavasti:

#### 8 §

##### Oikeudenkäyntiasiakirjan julkiseksi tulemisen ajankohta

Jollei tässä laissa säädetä tai sen nojalla määrätä oikeudenkäyntiasiakirjan salassapidosta,  
oikeudenkäyntiasiakirja tulee julkiseksi seuraavasti:

2) oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (689/1997) 5 a luvussa tarkoitetussa  
kirjallisessa menettelyssä tuomioistuimelle toimitettu oikeudenkäyntiasiakirja, kun määräaika  
pyytää pääkäsitteilyn toimittamista on päättynyt, eikä pyyntöä ole saapunut käräjäoikeuteen;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä x.x.20xx

**Pääministeri**

**Petteri Orpo**

Oikeusministeri Leena Meri